

194/96. Fr/6

Zabavna knjižnica
za
slovensko mladino.

Ureduje in izdaje
Anton Kosi,
učitelj v Središči.

II. zvezek.

V Ptujih 1892.
Zalaga izdajatelj, tiska W. Blanke.

Cena 15 kr.

Zahvala.

Vsem onim plemenitim dobrotnikom in prijateljem naše mladine, koji so I. zvezek „Zabavne knjižnice“ kakor tudi moja zbirko nár. legend v večjem številu med mladež širili ali pa ináče skromno, a vendar precej težavno moje podjetje z zdatnimi preplačili blagodušno podpirali, dovoljujem si izreči na tem mestu s prizrčnim „Bog plati“ svojo najiskrenejšo zahvalo. Posebno pa se zahvaljujem visokospoštovanej gospej J. Hočvarjevej v Krškem, prebl. gospodu J. Goriupu, veletržcu na Reki, prebl. gosp. Dr. Pavl Thurner-ju, zasebniku v Beču, velečast. gosp. J. Fleck-u, dekanu v Jarenini, čč. šolskim sestram v Mariboru, slavnej posojilnici v Ptujji ter velec. gosp. J. Kavkler-ju nadučitelju v Ptujji.

Ne morem si káj, da ne bi postavil tú sem besed neposabnega nam vladike A. M. Slomšek-a: „Bog daj dobro vsem dobrotnikom mladih ljudi, ki priskrbujejo mladini hasnovitih knjig, večjo dobroto jim storijo, kakor bi jim zlate delili!“

Anton Kosi,

izdajatelj „Zab. knjižnice“

Imena rešilcev

ugank, rebusov in demantov v I. zv. Zab. knjižnice.

Imena smo uvrstili po redu, kakor so se nam bile rešitve prej ali kasneje doposlale. Rešilcev, ki so pogodili vseh šest nalog, dobi vsak četrti po en komad II. zvezka „Zab. knjižnice“ kot darilce. Od onih pošiljalcev pa, ki so

(Dalje na 3. str. ovojnega lista!)

Zabauna knjižnica

za

slovensko mladino.

Ureduje in izdaje

Anton Kosi,

učitelj v Središči.

II. zvezek.

V Ptujih 1892.

Zalaga izdajatelj, tiska W. Blanke.

„Čitaj rad dobre knjige; v njih imaš,
ako je prav čitaš in razumeš, modrega
učitelja in ljubeznivega prijatelja pov-
sod, na vseh krajih svojega življenja!“

VII e. 35.068 g

030044775

Pripovedni del.

Najljubeznivejša roža na svetu.

(Po Anderesenu.)

Kraljevala je nekdam kraljica, katera je imela v svojem vrtu skozi vse leto najlepše cvetice iz vseh krajev svetá.

Posebno je ljubila rože; imela jih je najrazličnejše vrste, od navadne divje rože, ki raste ob plotu in ima zeleno kot jabolka dišeče cvetje do najlepše provansalske*) rože. Rastle so po grajskih zidovih, ovijale so se okoli stebrov in okoli oken, širile so se celó po hodnikih in po stropu so rastle v vse sobe. Bile so različne „vonjave, vsake oblike in vsake barve.

Toda v hiši je bila skrb in žalost. Zakaj kraljica je bila bolna, in zdravniki so rekli, da bo umrla.

„Le nekaj jo reši smrti,“ pravi najmodrejši med njimi. „Prinesite ji najljubeznivejšo rožo na svetu, tisto, ki je znamenje največje in najčistejše ljubezni.“

*) Provansalija obseza južni del Francije in majhen del severozahodnega Španskega. Tu je podnebje popolnoma južno z vedno zelenimi drevesi, s pomerančami in olivami ter z najlepšimi rožami.

Če zagledate to rožo njeni očesi predno otrpnete, tedaj ne umerje.“

Mlado in staro je hitelo od vseh strani z rožami, z najprijetnejšimi, ki so cvetele po vrtéh, pa niso bile prave. Z vrta ljubezni mora priti ta cvetica — ali katera je znamenje največje in najčistejše ljubezni?

Pesniki so prepevali od najljubeznivejše rože na svetu, vsak je imenoval svojo. Daleč po deželi je šlo poročilo na vsako ljubeče srcé, poročilo je šlo na ljudi vsakoršnega stanú in vsakoršne dobe.

„Nihče do sedaj še ni imenoval cvetice“ pravi modrijan. „Nihče ni pokazal mesta, na katerem je vzrastla v svoji krasoti. Niso to rože, ki poganjajo iz sulic, iz krvi, ki teče iz junakovih prs v smrti za domovino, najti je ni slajše smrti, najti je ni rože bolj rudeče od krvi, ki se ondi preлива. Tudi ni tisti roža, za katero daruje mož v preprosti izbi leto in dan v dolgih nočeh brez spanja svojo mlado življenje — ni to čarovna roža učenosti?“

„Jaz vem, kje cvete,“ reče srečna mati, ki je pristopila z nežnim detetom h kraljičini postelji. „Jaz vem, kje se dobi najljubeznivejša roža na svetu! Roža, ki je znamenje največje, najčistejše ljubezni, poganja na cvetočih licih mojega sladkega deteta,

kadar odpré, v spanju okrepčano, očesci in se mi nasmehlja z vso svojo ljubeznijo.

„Ljubezniva je ta roža, ali jedna je še ljubeznivejša!“ pravi modrijan.

„O dà! mnogo lepša,“ veli žena. „Jaz sem jo videla. Veličastnejše in svetejše ni nikjer, — toda bila je bleda kakor lokvanjev cvet, videla sem jo na kraljičinem licu. Odložila je kraljevsko krono ter nosila v dolgih bridkih nočéh sama svoje bolno dete, jokala je, poljubovala je in molila zanj Boga, kakor moli le mati ob uri srčne težave.“

„Sveta in v svoji moči prečudna je bela roža žalosti, ali ni tista, katere iščemo.“

„Ne! najlepšo rožo sem videl jaz pred oltarjem Gospodovim,“ veli pobožni škof. Videl sem, kako se je svetila kot angeljsko lice. Mlade deklice so šle prvokrat k svetemu obhajilu, ponavljaje krstno obljubo. Tu je stala mlada deklica; s čisto in ljubečo dušo je povzdignila oko k svojemu Bogu. To je bilo znamenje največje in najčistejše ljubezni.“

„Blagoslovljena bodi!“ reče modrijan, „ali do sedaj ni imenoval nobeden najljubeznivejše rože na svetu.“

Zdaj stopi v sobo otrok, mali kraljičin sinček; v očeh so mu igrale solze ter so rosile njegovo lice. V rokah nosi velike odprte bukve, bile so vezane v beršun in imele so velike srebrne sponke.

„O mati!“ reče maliček, „poslušaj, kaj sem bral.“ In dete sede k postelji in bere iz knjige od Njega, ki se je sam daroval smrti na križu, da bi odrešil ljudi in celo še nerojene rodove. —

„Večje ljubezni ni!“

Kraljčini lici spreleti lahka rudečica; oči se ji zasvetijo, ker vidi, kako raste iz knjige najljubeznivejša roža, namreč podoba one rože, ki je pognala kraj križa iz Kristusove krvi.

(Zap. Fr. Erjavec.)

Zvesti posel.

V Motniškem gradu je živel pred več ko dvesto leti gospod, ki se je junaško boril zoper neverne Turke. Imel je pridnega posla, kateri mu je zvesto služil ter ga spremljeval po vseh potih v tujih deželah, zlasti v vojski s Turkom. Mislil je pa posel tudi vedno na Boga. Na vratu je nosil sv. rožni venec.

V bitki s Turkom izgubi gospod svojega konja. Prilasti si potem turškega, katerega so popustili na bojišču Turki, ki so pobegnili z bojišča, da se je vse kadilo za njimi.

Bilo je pred neko bitko. Zvesti in

skrbni posel reče gospodu: „Dajte mi vi svojega konja, jaz vam dam svojega. Bojim se namreč, da bo vaš učutil turško godbo in bo z vami pobegnil med Turke. Ti vas bodo, ker ste jim učinili veliko hudega, gotovo zeló mučili, če vas dobé živega v roke.“

Gospod sluša zvestega posla svét. Ko se začne boj in zaigra turška godba, ročno zdirja konj z jezdecem med turške krvo-loke, kjer je — žrtva zvestobe — junaško umrl.

Ko boj preneha, poišče gospod truplo svojega ljubljenca na bojišči ter je pokoplje slovesno po cerkvenem obredu na turški meji. Zvestega služabnika zvestoba pa se je ohranila do naših časov med narodom.

Ker je zvesti posel služil tako goreče Bogu in svojemu gospodu, nadejamo se, da se veseli sedaj med zvestimi v nebesih.

(Zap. K. Križnik.)

Povodni mož.

Po hrvatsko — štajerskej meji vali tiha Sotla svoje smaragdnozelenne valove v naročje bistro Save. Na nekaterih krajih je podobna mirno stoječemu jezeru, ki le zdaj in zdaj zavrti svoje zapeljive valove, kakor

bi hotela koga objeti in ga potegniti v svoje skrivnostne globočine.

Bog ne daj, da bi predrzni človek zaplaval tam! Saj vendar stanuje ondi slovenski „Neptun“,*) tisti čudapolni tihotni povodni mož.

„Ne hodi se nikedar sam kopat, da te ne vzame povodni mož,“ rečejo večkrat karajočim glasom skrbipolna mati ljubljenu otroku.

Tudi mene so večkrat plašili s tem „plašilom“ pa se ga nisem več tako hudo bal ko sem zvedel sledečo povedko, v kateri se mi je naš „Pozejdon“ bolj priljubil nego pristudil. —

Dekle, lepo ko rožni cvet, zdravo ko riba v vodi, sedi v senci košate vrbe. Vzame pisani robček raz gostolaso glavo in ga položi na polno „korbo“ zelenja (v ljudski govorici „zelija“), ki ga je nabralo vroče predpoldne po njivah — ter se nekako prijetno oddahne obrisavši si rosno čelo.

Kedo bi deklici zameril, da se svoji lepoti, ki jo zagleda v čisti vodi nehoté nasmehlja? Pa hitro skrije kakor sneg bele zobke pod rudeči ustni, kakor bi jo prešnila lahkobna sramežljivost, ker se je dobrovoljno nasmehnila svojemu obrazu. Svetle ribice priplavajo proti vodnemu površju in

*) Stari Rimljani so bili malikovalci, ki so verovali v več bogov. „Neptun“ je bil pri njih bog in vladar morja ter v obče vod. Pri Grkih je užival isto čast bog „Pozejdon.“ A. K.

se zagledajo v nedolžni obrazek; tudi vetrič hladno in rahljo zapihlja, kakor bi se priljubljal liljini čistosti in divnej lepoti.

Poldne zazvoni. Obrazek se skrije v pridni roki in ljubeznipolni večni Oče rado-voljno posluša poluglasno molitev pobožne deklice.

Naenkrat predrami mehki objem dek-lico iz rajskosladkih občutkov, in kakor bi trenil, potegne jo povodni mož v svoj stek-leni grad. Na mehko, modrosvilnato klop sede in plaho deklico prijazno nagovori: „Ne boj se, mila duša, nič žalega se ti ne zgodi. Če bodeš zvesto služila, zopet bodeš srečna videla svoje stariše; gorje ti pa, če ne slušaš!“

Dolgo, dolgo so ji lile solze in se svetile na nebojasnih tleh kot jutranja rosa na pisani trati. Spomin na dobre roditelje jo najbolj skeli v srcu in jo globoko, glo-boko rani.

„Gorje ti pa, če ne slušaš!“ te besede so jej zvene le po ušesih in potrpežljivo se je udala milogrenki osodi.

Dolgo je že kuhala, postiljala in pome-tala kristalni grad. Večkrat je sè solzami namesto z vodo škropila tla, tako je bila žalostna.

Po noči je stanovala sama v svetlej palači in belo posteljco rosila s toplimi sol-

zicami. Sanjala je vedno o svojih nepozabnih stariših; enkrat se ji celó zdi, da sliši materin žalostni glas in da jih vidi, kakó si ž njenim pisanim robčkom brišejo solzne oči.

Vsako jutro je prišel povodni mož domóv in sočutno tolašil trpečo pa tako mило lepo deklo.

Hrepeneča njena žalost in pa potrpežljiva udanost gane naposled vendar sočutnost povodnega moža. Neko jutro poslovi se od lepe in potrpežljive deklice s čudnimi besedami: „Pometi zadnjikrat moj dom, za plačilo pa vzami — smeti!“

Prvikrat je padel kamen potrpežljivosti ž njenih žalostnih prs in neizrečeno veselje se je izlilo po njenej trpeči duši, ko je pometala zadnjikrat.

Zdrava in še vedno mladostno lepa pride domóv.

Veselja ni bilo ne konca ne kraja. Od same radosti ni opazila deklica, da so se materi nekateri lasje že obelili; tudi na tiste smeti je čisto pozabila.

Zdaj odveže predpasnik, da vrže „smeti“ — zadnji spomin na žalolepo ječo — od sebe. Pa glej! namesto smetij se izsiplje iz predpasnika velik kup svetlih ce-

kinov, in to kàj prijetno zazveni na uboga kmetska ušesa.

Revščina in žalost sta zginili; odsev neizrečenega veselja je napolnil borno kočo.

(Zap. Jož. Cizel.)

Dve pripovedki o kralju Matjažu.

I.

V Avstriji je vladal nekedaj kralj Matjaž, pa le malo časa. Od one dôbe je že več sto let, vendar pa še kralj Matjaž ni umrl, temveč bo živel do sodnjega dne.

V podgorski suhi votlini sedi zdaj pri kamenitej mizi in na njo slonéč vedno spi. Ko se bode vzbudil in prišel na svetlo, bode obesil svoj ščit na suho drevo. To drevo bode na to zopet ozelenelo in takrat se bodo pričeli zopet „zlati časi.“

Kralj Matjaž govori včasih tudi z ljudmi, ki pridejo v njegovo bližino.

Dà — nekateri celó trdijo, da so ga videli že zunaj. Bolj navadno pa se sliši, da le za okroglo ploščnato mizo z glavo na roko naslonjen spi. Z glavo baje prikimuje, z očmi pa vedno triplje. Brada mu je zrastla že skozi mizo. Zopet drugi pa

trdijo, da je prirastla že dvakrat okoli mize, in ko bode sedemkrat — bo zopet kralj.

Neki gorjanec, ki je vozil blizu gore, v katerej spi kralj Matjaž, žito, pelje majhen voziček v votlino, izsuje tu iz žakljev žito ter si je napolni s cekini. Videl je baje kralja Matjaža popolno okornega sedeti ob mizi.

Kasneje enkrat je vedel isti gorjanec v goro tudi nekega pastirja, katerega je kralj Matjaž nagovoril ter vprašal: „Ali že leta-jo vrani okrog te gore?“

Ko mu pastir prikima, zavpije kralj Matjaž: „Joj, sedaj še bodem moral sto let tukaj spati!“

(Zap. Dragoslav.)

II.

Kralj Matjaž ni umrl; on še živi sè svojo črno vojsko pod neko goro v skalnati votlini. Sedi pri okroglej mizi, okoli mize njegovi junaki, nobeden se ne gane kakor bi bili okameneli. A kadar se bliža polnočna ura, vzdigne se kralj Matjaž, potegne bridko svojo sabljo iz nožnice in jo začne brusiti; isto store vsi njegovi vitezi. Jedno celo uro brusijo sablje, potem je vtaknejo nazaj in zopet nastane tišina.

To se zgodi vsako noč.

Ko bo pa Matjaževa brada prirastla

trikrat okoli kamnate mize, vstal bo kralj Matjaž s črno vojsko. Pod košato lipo bo zbiral svoje čete in planil potem nad sovražnike krščanske vere, nad Turke.

Zaklad.

Pripovedka iz ponkovske okolice na Štajerskem.

Pripoveduje se, da je stal v Pristavi blizu Zagaja v starih časih lep gradič.

Zdaj se vidi le še nekoliko kamenja, a tudi to so ljudje že skoraj razmetali. Tu nekje je zakopan zaklad, pa nihče ga ne more dobiti. Nekoč pride ondi mimo stara žena in vidi, kako je hudir sušil na prtju denarje.

V hipu pa, ko ugleda hudir ženo, izgine ves denar. Žena se približa in hudobec jej reče: „Glej vse, kar si videla, bilo je namenjeno tebi; ves zaklad bi bil tvoj, ko bi se bila ti danes le malo pomočila z vodo po svojem nesnažnem obrazu. Ker pa tega nisi storila in hodiš umazana med ljudmi, minila te je sreča za vse žive dni. — Od onega časa ni videl nikedo več zaklada.

(Zap. Fr. Šetinc.)

Pripovedka o „Slovenskeje Kalvarji.“

Ako greš iz Maribora proti Lembahu, zapaziš pod košatim Pohorjem posamezen, pa prijazen griček, na katerega vrhu se vzdiguje majhna cerkvena, ki je posvečena Kraljici nebes.

Že pri prvem pogledu te nekako čudno mika in če ti le količkaj dopušča čas in osebne razmere, ne zamudi iti tja gori. Poplačal bode dovolj tvoj trud krasen razgled po širokem Ptujskem polju kakor tudi čez mesto, katero se — obkoljeno z zelenimi griči — razprostira veličastno pred teboj.

Imenuje se pa ta griček „Slovenska Kalvarija“, domačini mu pravijo „Pekarska gora“ in si pripovedujejo o njem sledečo pripovedko.

Bilo je v starodavnih časih, ko se je prebivalstvo mariborskega mesta prevzelo in začelo živeti prav razuzdano. Bog opominja in svari meščane; a ker ostanejo trdovratneži zoper dobrohotne opomine gluhi, in se tudi za ostreja svarila ne brigajo, prepusti stvarnik nebes in zemlje osodo pohujšljivega mesta hudirju. Vladar pekla, to slišavši kar poskoči od veselja; skrbi ga le, da mu od zapadlih duš nobena ne uide, zato se podviza in vzleti na Pohorje, kateremu za svoje nakane odlomi vršič. —

Bila je strašno temna noč; blisk in grom razsajata, kakor da se bliža sodnji dan. Hudobec zadene odlomjen kos gore na svoj hrbet in drvi proti nesrečnemu mestu sam sè saboj govoréč: „Le hitro, le hitro, da vržem to grudo v Dravo, preden odbije ura dvanajst. Tako ji zaprem strugo in jo primoram, da razlije svoje valove čez zidovje in pokonča vse moje grešne ljubljence.“

Že je bil prisopihal v dolino. Njegove moči mu zmirom bolj pojemljejo in mora si nekoliko odpočiti. Položivši težko breme na tla, pristopi k njemu ženska veličastne lepote in ga vpraša, kaj da namerava storiti. Vladar pekla takoj spozna, da ne stoji pred njim nihče drugi, kakor „Mati božja“ sama ter se tako prestraši nebeške zavetnice, da kar omamljen obstoji in ničesar ne izpregovori. Ko pa med tem celó ura v mestnem zvoniku odbije dvanajst, popusti hudir vse in od strahu trepetaje zbeži.

Ona popuščena „gruda“ pa je naša „Slovenska Kalvarija“, na katero so postavili pozneje prebivalci hvaležnega spomina na čast „Materi božji“ belo cerkvico.

Tam na Pohorju pa, kjer mu je odtrgal hudir vršič, je od onega časa tako zvano „Črno jezero.“

(Zap. Bl. Tominc.)

Pripovedka o Špelici.

Pol ure hoda od Poličan proti svetim Goram dospé se po veliki cesti do Špeličine jame (duplje). Kedo je bila Špelica in zakaj se jama po njej imenuje? — Čujmo, kaj si pripoveduje narod o tem!

V davnih časih je živela v oni jami Špelica, orjaško dekle visoke postave in močna, kakor nihče drug na svetu. Bila je tako močna, da je ustavila z jedno roko visoko naložena „parizarska“ kola in da je polomila z majhnim trudom vsa kolesa. Pomorila je voznike, ki so — nevedoči za Špelico ali s prevelikim zaupanjem v se — šli mimo Špeličine jame; oropala je vozove in spravila je vse v svojo dupljo. Vsak dan je snedla ondi vola, ki ga je ugrabila pastirjem in ga potem spekla. — Pit pa je hodila k nekemu krčmarju, ki je bil blizu njenega brloga. Groza in strah je bila Špelica vsej okolici, ker je nihče ni mogel premagati. A kakor bo prišla nam vsem enkrat zadnja ura, tako je prišla tudi Špelici. Da je prišla morda prerano, bila si je kriva pač sama.

Bilo je necega poletnega dné, ko je Špelica pila pri krčmarju rumeno vince. Krčmar je sedel pri peči pušeč svojo pipo in pripovedovaje Špelici, kakó se je ves

svet boji; hvalil je njeno moč, češ, da ga ni na svetu človeka, kateri bi njo premagal.

„Dà! dà!“ reče Špelica ponosno — „prej me ne bodete premagali, dokler ne vržete na me take obleke, katera je bila uro poprej še suh lan!“

Krčmar si je to dobro zapomnil in poklical je hitro po Špeličinem odhodu mnogo teric, ki so hitro lan potrle; mnogo predic, ki so kodelje spredle; mnogo tkalcev, ki so niti potkali in več krojačev, da bi obleko hitro sešili.

V jedni uri je bilo vse izgotovljeno.

Ko je prišla Špelica zopet h krčmarju, vrgli so naglo na njo novo obleko in premagana je bila. Žalostna je rekla krčmarju: „Jaz sem bila zvita, ti pa še bolj!“

Vse je bilo veselo, vse je vriskalo in pelo, ko se je raznesel glas, da je grozna Špelica ujeta.

Ljudstvo je hitelo skupaj in pred vsemi so jej odsekali glavó.

Jama, v kateri je prebivalo to orjaško deklé pa se imenuje še dandanes po njej „Špeličina jama.“

(Zap. Nedo.)

Od kod je rastlina tobak.

V vasi „Podvrh“ blizu Mozirja pride pred mnogimi leti, ko še ljudje niso poznali duhana, vladar pekla k nekemu kmetu. Poslednjega posestvo je bilo ne daleč od majhnega hriba. Peklenšček podeli kmetu neko rastlino, rekóč: „Vzemi to in zreži en del ter ga žgi, drugi pa vsadi v svoj vrt!“

Ta rastlina je bila tobak a hudir ni povedal kmetu imena, ampak velel mu je: „V treh letih pridem zopet, in če do tega ne izveš za ime, pojdeš z mano.“

Kmetu je ugajala rastlina prav dobro, ali ko sliši zadnje besede, zelo se prestraši. Hudobec je odšel in kmet je odslej dobro gospodaril. Ali preteklo je prvo, drugo leto, in jel je žalovati, ker nikakor ni mogel izvedeti imena te njemu pridonosne rastline.

Prišel je zadnji dan. Ves žalosten sedi kmet pri mizi in premišljuje. Ravno v tem času pa stopi skozi vrata neka beračica ter prosi miloščine. Ko pa vidi kmeta tako žalostnega, vpraša ga: „Kaj pa vam je, dragi oče, da ste tako žalostni?“

Kmet pa odgovori: „Kaj ne bi bil, ker danes pride vrag po mene.“

„Zakaj pa?“ vpraša bablje. — Kmet ji razloži sedaj obširno celo prigodbo, katero je doživel pred tremi leti z hudirjem.

Bablje mu reče: „Jaz vam pomagam iz zadrege, le ostanite tukaj, jaz pa grem v vrt čakati peklenščeka. Res kmalu se pripelje ta v zlati kočiji, pa drči proti vrtu. Med potom pa si poje:

„Je dobro za mé,

Da kmetič ne vé,

Da je meni peklenšček imé.“

Ko ugleda bablje v vrtu pri tobaku, jame na vse grlo kričati: „Baba beži, da mi ne pomandraš tobaka!

Ko baba to sliši, zbeži hitro proti hiši ter kriči: „Tobak je, tobak je!“ Hudir še ni stopil skozi duri, ko že zasliši besede: „Tobak je, tobak je.“

Hitro se spravi na svoj voz in od tega časa ni bilo o hudirju več ne sluha ne duha.

(Iz „Popotnika.“)

Polž in lisica.

(Národna basen.)

„Oj kakó si počasen polž! Ako bodeš lazil tako počasi, vse svoje žive dni ne prideš iz mesta,“ tako je rekla nekega dne lisica s porogljivim glasom polžu. „Kaj! počasen se ti zdim?“ vpraša jo začudeno polž. Koliko staviva, da pritečem prej na vrh onega hriba, nego ti?“

„Vadljala ne bodeva, ker predobro vem, da bi ti izgubil, a poskusiva se lahko, da ti pokažem, kako nespameten bahač in širokoustnež si ti.“

„Torej poskusiva!“ Polž se s tem hitro prime sè svojim slinavo lepljivim podplatom košatega lisičjega repa. Lisica teče v hrib, kolikor more. In ko je pritekla na vrh hriba, obrne se v dolino ter zakliče: „Kje pa si, strijc počasnež, jaz sem že na vrhu!“

„Oj kako dolgo vas že tukaj pričakujem strijna,“ oglasi se polž za lisičjim hrbtom, ki se je bil v tem z repa spustil.

„Kako to?“ začudi se lisica.

(Zap. Anton Kosi.)

Potepačeve sanje.

Janez Lenušič je bil jako len učenec. Šola mu je bila zoperna in nauk se ga ni prijel. Ker skoraj ničesar ni znal, bil je dostikrat po šoli zaprt.

To pa ga je zeló jezilo.

„Bolje je v šumi lisice pasti, kakor po šoli zaprt biti,“ misli Lenušič in tudi tako stori. Nekolikokrat se mu je posrečilo, da se je potepal, da niti gospod učitelj, niti

stariši niso ničesar izvedeli o tem. Pa nekoč ga je „šment“ obleznil.

Bilo je vroče popoldne.

Lenušič se je bil že naveličal pohajkovati in stikati in plaziti za ptičjimi in veveričjimi gnezdi. Ves utrujen se vleže na oveli mah pod staro smreko sredi goščave ter kmalu zaspi.

V spanju pa ga obidejo strašne sanje. Sanjalo se mu je, da so ga ujeli razbojniki in so ga zvezali ter položili v grozno posteljo, v kateri je bilo vse polno po koncu postavljenih ostrih nožev, igel in škarij.

Vse to ga je neusmiljeno zbadalo. Že ze mu zdi, da bode moral kmalu umreti . . . .

Iz teh neznosnih muk ga reši smrekov šešarek, ki je veverici ušel ter padel Lenušiču na lice. Prebudivši se, Lenušič skoraj verjeti ne more, da ni vse to res, kar se mu je ravnokar sanjalo. Po vseh udih ga skeli in tare strah. Vendar se polagoma zavé. Ko se ozré po svojem ležišču, vidi tam laziti vse polno mravelj „rjavic.“ Te so ga prav pošteno obgrizle.

To je pomagalo. Janez Lenušič se odslej ni več potepal. Od dne do dne je bil boljši učenec. — Sedaj pa je vrl slovenski gospodar in rad pripoveduje mladini, kako se je bil nekedaj odvadil potepanja.

Trije najboljši zdravniki.

Neki sloveči zdravnik je ležal na smrtni postelji. Ko je že čutil, da se mu bliža zadnja ura, poklical je k sebi mnogo svojih stanovskih tovarišev (t. j. zdravnikov) iz okolice.

Precejšnje število se jih je bilo zbralo. Vsi so molčé čakali, kaj jim bode povedal sloveči in znameniti tovariš.

Bolnik pa se od zbranih tako-le poslavlja: „Dragi mi tovariši in prijatelji! Četudi je bridka ura ločitve, ker nikedo ne umerje rad — vendar je za mene lahka; saj umerjem sè sladko tolažbo, da ostavim tri najboljše in najimenoitnejše zdravnike.“

Navzoči zdravniki so vlekli sedaj na ušesa, ker so mislili, da bode umirajoči navedel z imenom tri iž njihove sredine. Ker pa je molčal, silili in prosili so ga, naj bi jim vendar imenoma povedal dotične tri zdravnike.

Umirajoči zdravnik na to nekoliko časa molči, potem se skloni v postelji ter odgovori sè slabotnim, a vendar dovolj razumljivim glasom: „Najboljši in najznamenitnejši zdravniki so: zmernost, čista voda in gibanje pod milim nebom!“

To izgovorivši umerje.

Zbrane zdravnike ta odgovor tako osupne, da nekoliko časa molčé drug drugoga pogledujejo.

Naposled pa jeden izmed njih vendarle spregovori in pravi: „Mi se čudimo tem besedam, a vendar je govoril resnico rajni naš tovariš — le žal, da to le malokedo veruje!“

(A. K.)

Lep dokaz ljubezni učencev do svojega učitelja.

(Resnična dogodba.)

V Widenu v Švici deloval je v šoli učitelj že nad 60 let. V 80. svojem letu bil je duševno še dovolj krepek; le v zadnji zeló hudi zimi je bil nekoliko bolehav. Telesne moči so ga zapuščale, zato je težko hodil v šolo, katera je stala na dosti strmem brdu. Pot je bil po zimi zeló polzek in nevaren. Pa glej! Nekega dne, ko je klical zvonec mladino v šolo, prihite pred učiteljevo stanovanje sani, katere sta vlekla dva močna učenca. Sani so bile lepo narejene in še lepše urejene, da se je mogel starček tem ugodneje sankati.

Na prošnjo hvaležnih učencev sède starček v sani in se pelje v šolo, kjer so

ga čakali ostali učenci z največjim spoštovanjem in v najlepšem miru. Po šoli sta se vpregla dva druga učenca v sani ter vrlo oprezno peljala ljubljenega učitelja v njegovo stanovanje.

Od tega dne so vozili učenci redoma starčka v šolo in iz šole zopet domov.

To je zares krasen dokaz ljubezni in globoke hvaležnosti učencev do svojega učitelja.

Poučne črtice.

Rudeča mušnica.

Stoji možiček v gozdu
Z jedno nožičico,
Ima na glavi čedno,
Rudečo kapico.

Izvestno ga ni med vami nobenega, ki bi ne bil videl že v gozdu lepo rudeče, belopikaste gobe. Morda si je mislil tudi tako, kakor sem si mislil jaz, ko sem jo videl: O zakaj vendar ni tako okusen, kakor je videti prijazen ta „možiček“ z rudečo kapico ali pravilnejše z rudečim klobučkom! Ali ni mu upati, malopriden in ničvreden je ves, kolikor ga je.

Mušnica — tako se mu pravi — tudi mušja ali muhja goba je po naših gozdih sploh zelo navadna goba. Raste od meseca avgusta do oktobra ali sama, ali pa tudi v družbi z drugimi gobami; najbolj jej ugaja peščena zemlja.

Mušnica ima vse one dele, katere ima vsaka popolno razvita goba. Recimo: mrežast micelij ali podgobje v zemlji, kocen ali bet s klobukom nad zemljo. Kadar pririje mlada mušnica iz zemlje, zavita je še v neko belo kožico. Ta kožica se pozneje pretrga in njeni ostanki ostanejo nekoliko na spodnjem koncu kocena, nekaj jih je pa kot pike

ali bradovice na površju rudečega klobuka; včasih tudi kot majhen obroček na kocenu ali bétu.

Klobuk mušnice je početka okroglast, pri popolno razvitih gobah precej širok. Škrlatno rudeče površje je posuto z belimi bradovicami, ki so, kar sem že omenil, ostanki kože. v katero je zavita mlada mušnica. Obrnemo li klobuček ter si ogledamo njegovo spodnjo stran, najdemo, da plodna plast ni sestavljena iz cevek, kakor pri globanji, ampak iz samih tenkih, belih listkov ali platnic. Zategadelj prištevamo mušnico, kakor tudi vse druge gobe z jednako urejeno plodno plastjo rôdu platničaric ali listkaric.

Znano vam je, da je pri gobah cevkaricah ali pri gobanih trôs v cevkah, iz katerih je sestavljena plodna plast. A kje je pri platničaricah? — Pri teh glivah visi trôs prosto na listkih ali pa je med njimi skrit. —

Kocen, na katerem tiči klobuk, precej je visok, poln, včasih tudi votel. Nekoliko više od kocenove sredine vidi se majhen bel, včasih tudi rumenkast obroček. Spodnja stran kocenova, ki je precej debela, obrobljena je z neko luskinasto kožo.

Mušnico prištevamo najbolj strupenim gobam. Zakaj nje užitek ima zeló hude nasledke. Če bi kedo mušnico použil, žgalo bi ga najprej hudo v grlu, potem bi ga strašno žejalo in še prej, nego bi želodec gobo prebavil, bi nesrečnež hudo bljuval. Ali le malokedaj izbljuje bolnik kosce te strupene gobe.

Če se to zgodi, navadno je že minila največja nesreča.

Ali poslušajte, kaj se zgodi, če so kosci mušnice ostali v želodcu! Zastrupljenca vije krč, vzame mu govor, sè zobmi škriplje in je tak, kakor bi bil stekel; navadno v kakih 24. urah umerje.

Od kod je dobila mušnica svoje ime, znano je vsakemu. Mušnico namreč režejo na majhne koščke, polivajo jo z mlekom ter jo postavljajo muham, da pocepajo. Kolikokrat se je že zgodilo, da se je pri tem kak sladkosneden otrok zastrupil! Pil je neposlušnež muham pripravljeno mleko, misleč, da se kaj dobrega napije. Stariši naj ne puščajo takih stvari na prostorih, katere otroci lahko dosegajo, a vi otroci, ki ste že nekoliko večji ter tudi pametnejši, pazite na svoje manjše bratce in sestrice!

Toliko bodi o gobi mušnici dovòlj! Otroci moji, jaz poznam pa še neko drugo gobo platničarico, katero ste vi znabiti že mnogokrat v gozdu neusmiljeno pohodili in pomandrali misleč, da ste uničili malovredno mušnico, in vendar ni bila mušnica. Da bi vedeli vi otroci, kako okusna je ta goba, gotovo bi jo utrgali ter z veseljem ponesli domòv materi, da vam jo pripravijo v jed. Že stara ljudstva n. pr. Rimljani so jo kaj radi jedli. Kakšna pa je ta okusna goba, ki bi jo lahko celó sè strupeno mušnico zamenili? Je-li zeló podobna mušnici? Tako vprašate in uganili ste. Na prvi pogled je karželj — to je namreč ime te gobe — mušnici res zeló podobna, a če si jo ogledamo natančneje, opazimo precej, da so listki, iz katerih je séstavljena plodna plast, istotako kocen, rume ne barve, a ne bele, kakor pri mušnici. Sploh je pa vse meso karželjna rumeno, in taka postane tudi voda, v kateri se kuha ta goba.

Razločuje se pa karželj tudi v tem od mušnice, da ima na površju lepega rudečega klobuka mnogo večje pike ali bradovice od mušnice. Navadno pa je površje klobukovo brez bradovic, lepo gladko.

Stari Rimljani so imenovali to gobo „Agaricus

caesaréus“, t. j. cesarska goba. To ime določno priča, da so karželj zarad njegovega okusa celó cesarji in kralji najraje uživali.

Po krajih na Slovenjem Štajerskem, po katerih se karželj uživa, pravijo tej platničarici: blagev ali tudi oglavka. Toda krajev, po katerih bi si upali uživati blagev ali oglavko, ni mnogo. A to od tod, ker je malo takih ljudij, kateri bi znali ločiti karželj od mušnice.

Karželj raste po vsej južnej Evropi, najraje po hrastovih gozdih. Južno podnebje mu ugaja mnogo bolj od severnega. Mlad karželj je jednako mladi mušnici zavit v neko tenko belo kožo, in ker ima takrat precejšnjo podobnost z jajcem, pravijo prebivalci po nekaterih krajih mladim karželjem tudi jajca.

(Anton Kosi.)

Pregovori, izreki in pametnice.

- * Človek kaže v mladosti, kaj bode iz njega v starosti.
- * Mlad lažnik, dorastel tat.
- * Hiša brez gospodarja — vojska brez poglavarja.
- * Bolje kupiti krmo v gačah (po leti), nego v hlačah (po zimi).
- * Ne govori vedno, kar veš, a vedi vedno, kaj govoriš.
- * Laž je kakor kepa snega, dalje se valja, večja postaja.
- * Čas je denar — pa kedor ima mnogo časa, imeti mora tudi mnogo denarja.
- * Bog je mogočnejši in modrejši od nas — zato pa dela z nami tudi po svoji volji.
- * Kjer se veselo poje, ondi bodi brez skrbi, Med hudobneži se pesem ne glasi.
- * Bog pošilja križe in nas spravlja ž njimi nebesom bliže.
- * Boljša zamera za resnico kakor hvala za laž.
- * Obrekovanje škodi trem ljudem: obrekovalcu, obrekovanemu in poslušalcu.
- * Druge opravljati boli — sam sebe hvaliti smrdi.

- * Kedor mlad drevje sadi, star sadja dobi.
- * Varčen človek je dobrotnik človeške družbe.
- * Delo ni sramota v nobenem stanu; prava sramota je — lenoba.
- * Delo napravlja človeku veselje, premoženje in spoštovanje.
- * Kdor angelja varuha zvesto posluša,
Do smrti ostane čista mu duša.
- * Prvo najslajše in najsvetejše je ime Božje. Za tem je najlepše in najmilejše ime, ki je dete prvo imenuje — očeta in mater. In tretje — najdražje ime — ime premile domovine.

Razne stvari.

(Ne požirajte črešnjevih koščic!) Kako nevarna utegne biti slaba navada, katero imajo osobito mnogi otroci, da požirajo črešnjeve koščice, ki pa celó odraslim lahko prinaša smrtno nevarnost, dokazal je pred nekoliko leti na Dunajski kliniki*) učeni zdravnik profesor Nothnagel svojim slušateljem pri raztelesevanju 16-letnega mizarskega učenca. Pred nekaterimi dnevi snedel je učenec nekaj črešenj s koščicami vred. Kmalu na to zboli; vnamejo mu se čreva. V bolnišnici sumil je prof. Nothnagel takoj, da mu je pretrgano črevo od koščic, kar je raztelesenje tudi res popolnoma potrdilo. Profesor Nothnagel je poudarjal, da taka bolezen v črešnjevi dóbi ni redka in je resno svaril pred požiranjem črešnjevih koščic.

(Pokotine na rokah.) Komur se od mraza ali iz drugih vzrokov naredé na rokah pokotine, temu je priporočati nastopno mazilo: Vzemi 16 gramov čistega voska, 16 gr. fine kafre, jeden belak od jajca, 16 gramov smrekove smole in 10 gramov govejega mozga, in zmešaj to vse nad ognjem. To je za razpokane roke najboljše mazilo.

(Kateri jezik jih največ govori.) Neki učeni profesor po imenu Kirchhoff je izračunal, da govori kineški jezik 400 milijonov ljudij, indijski čez 100 milijonov, istotako angležki; ruski nad 90 mil., nemški 57, španijolski 48 in portugalski do 16 milijonov ljudij.

(Največje mesto na zemlji) je London, ki ima 4 milijone stanovnikov. V tem mestu živi več katoličanov, nego v Rimu in več judov kot v Palestini. V Londonskem pristanišču se pristavi h

*) Klinika je učni zavod, na katerem se pripravljajo zdravniki na svoj poklic. S tem zavodom je v zvezi tudi bolnišnica, da je možno tako profesorjem poučevati slušatelje takoj ob bolniškej postelji. A. K.

bregu vsak dan nad 1000 ladij. V mestu samem se porodi vsako leto nad 40.000 ljudij in v tem času se pozida povprečno do 9000 novih hiš. Pošti se izroči vsak dan 238,000.000 raznih pisem.

(Miši preženejo) se najložje z oleanderjevim suhim listjem. To stolči v prah, pomešaj je s suhim peskom ter nasuj v mišje luknje. Misim je duh oleandra tako zopern, da nagloma zbeže pred njim ter se ne vrnejo z lepa.

(Če se govedi prednji zobje majajo.) Žival, kateri se majajo zobje, težko je in težko pije. Kakor trdijo izkušeni gospodarji, odpravimo lahko to zlo, če drgnemo zoberne (zobno meso) s soljo in octom (jesihom) ali pa s češnjem, katerega je treba najprej stolči in za tem pomešati s sajami.

(Milnica je izvrstno gnojilo) vrtnarju. Milnico ali žajfnico, ki ostane pri pranju, proč izliti, je velika potrata. Zakaj izvrsten je gnoj drevju, trtam in travi. Ako gnojiš ž njo večkrat trti, preženeš ji plesnobo; ako škropiš ž njo drevje, zatres razne mrčese; zelenjadi, posebno zelju ni boljšega gnoja od milnice, pomešane z gnojnico.

(Kakó se spravijo iz obleke madeži od vina.) Rastopi v vreli vodi vinskega kamena, omoči z raztopino madež od vina, drgni ga in izperi.

(Roks Drops) se imenuje neka slaščica, ki se prodaja po štacunah in katero posebno otroci radi kupujejo. Ta slaščica je kiselasta kakor jabolčni sok. Kedor ima rad zdrave zobé, naj se varuje te slaščice, kajti kislina, ki je v njej, razkrojuje zobni loš (glazuro), in zobje postanejo prej ali pozneje gotovo črni in razpadejo.

(Največji posestnik na svetu) je smrt, ker ona ima v vsakej, tudi najmanjšej fari svojo njivo.

Kratkočasnice.

Najljubši predmet.

Strijc: „No Janezek, kateri učni predmet ti je v šoli najbolj všeč?“

Janezek: „Petje, strijc!“

Strijc: „In zakaj ravno petje?“

Janezek: „Zato, ker nimam posluha in sem petja oproščen.“

Kaj v šoli ni prav.

Milico, ki je bila prvokrat v šoli, vprašajo mati iz šole prišedšo: „No Milica! kakó je bilo v šoli; kaj ne, da prijetno?“

— „Nič kaj posebno,“ odgovori Milica, dvakrat smo molili, pa nobenkrat jedli.“

Razmišljen učenec.

Učitelj so izpraševali slovnico in opazivši učenca, ki ni pazil, potrčkajo mu na ramo, rekóč: „Kaj pa je to?“

Predno učitelj izgovoré, odgovori prestrašeni učenec: „Očetova kamižola, kadar si pa oni kupijo novo, bode ta moja.“

Na veke, amen!

V nekem deškem zavodu je bila navada, da je dečke hodil vsako jutro buditi sluga s pozdravom: „Hvalen bodi Jezus Kristus“ in dečki so morali odgovoriti „Na veke, amen!“

Nekoč pa je jeden zaspal in ko ga pride sluga drugič buditi, zadere se nad njim: „No, kako dolgo pa bodeš ti spal?“

„Na veke, amen!“ odgovori deček, ki se je ravno prebudil.

Uštela se je.

Mica: „Čujte soseda, jaz sem vam posodila dve jajci, vi ste mi pa le jedno vrnili.“

Majda: „Glej, glej, sem se pa uštela.“

Pogovor dveh tujcev.

Prvi tujec: „Dovolite gospod, je-li to solnce ali mesec, ki tam za goro vzhaja?“

Drugi tujec: „Ne zamerite, tega vam pa res ne vem povedati, ker sem sam tujec v tej deželi.“

Uradna vnetost.

Mestni policaj teče za nekim gospodom in ko ga dohiti, mu reče: „Vi, gospod, bodete plačali kazen, ker pse seboj na sejm jemati je prepovedano.“

Gospod: „Kaj me briga pes, saj niti moj ni!“

Policaj: „No, zakaj pa potem vedno za vami teče?“

Gospod: „Vi tečete tudi za menoj in vendar niste moj.“

Napačno umel.

„Sedaj,“ — zagrozi župan porednemu ponočnjaku, ko ga privede predenj občinski sluga, — „sedaj bi ti bilo že na času, da se poboljšaš, če ne, pa dobiš drugikrat 24 ur.“

Porednež: Prosim, oče, kakih pa — srebrnih ali zlatih?“

Pred sodiščem.

Sodnik (starčku, ki toži soseda, da ga je pretepel): „Oče, ali je bil kedo poleg, ko vas je sosed tepel?“

Starček (naglo): „Seveda, gospod, jaz sem bil poleg.“

Vedel si je pomagati.

Nekedo je pričakoval prijatelja doma do devete ure zvečer, a ker ga ni bilo, odšel je ter zapisal s kredo na vrata: „Do devete ure sem te pričakoval, ker te pa ni bilo, odšel sem v gostilno k opici. Pridi za menoj! Ako ne bodeš videl tega čitati, potrkej na stranska vrata, in dekla ti bode prinesla svetilnico.“

Odkritosrčno.

Zdravnik vpraša bolnika, kako kaj diha.

„J, tako noter pa ven, ako sem pa na mrazu, pa še celo meglo diham!“ odgovori bolnik.

O veliki noči.

Gospod doktor! Prosim vas, zapišite mi nekaj za pokvarjen želodec!“

— „Kako dolgo pa imate že pokvarjen želodec?“

— „Zdaj ga še nimam, a jutri — ko se najem povitic.“

V kavarni.

Jaka, ki ni znal čitati, sedel je v kavarni ter držal v roki časnik. A držal ga je narobe. Prijatelj Mirko ga vpraša:

„No, kaj je novega, Jaka?“

„Vse narobe po svetu!“ odreže se Jaka.

„Pa časnik drugače drži, bo pa vse prav,“ zasoli mu jo Mirko.

Zakaj ni plašljiv.

Vrban: „Kako vam je všeč moj konj, ki sem ga kupil v petek na sejmu?“

Tomaž: „Inače je lepa žival, le nekoliko plašljiv in boječ se mi zdi.“

Vrban: „To pa že ni res. Moj konj ni boječ ne plašljiv. Saj vendar sedaj že tretjo noč sam v hlevu spi pa se nikogar ne boji.“

Slepi in mutasti berač.

Berač ob potu: „Prosim vas, dragi lepo oblečeni gospod — podarite vendar ubogemu slepcu majhen dar!“

Gospod: „Ako si slep, kako pa véš, da sem lepo oblečen?“

Berač: „Oh, zagovoril sem se — prosim, podarite vendar ubogemu mutcu par novcev!“

Uganke, rebusi in demanti.

(Priobčuje J. Š.)

I.

Izpusti reki prvi glas,
Dobodeš reč, ki kaže čas!

II.

Beri me naprej,
Ti roj vojakov znamenujem;
Beri me nazaj,
Pripravo šolsko imenujem.

III.

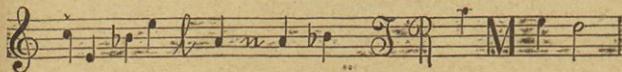
+	o	.	d	a	+	=	Moško ime.	
+	e	.	j		+	=	Del trupa.	
+	n	.	l	.	+	=	Prebivalec evropejskega otoka.	
+	e	.	j	.	v	+	=	Selilne ptice.
E	.	j	.	.	e	+	=	Slov. pisatelj.
+	+	d	.	j	+	=	Dežela v Aziji.	

IV.

C 1.

Ako se čitajo potem glasniki na mestih, kjer so križci, dobimo naslov lepe Slomšekove knjige.

V.

VI.

4 II

Preosnovite to število (štiristo enajst) v število, ki je manjše, nego število jedna! Kako Vam treba postaviti posamezne dele?

Rešitev in imena onih rešilcev, ki rešijo najmanj štiri predstoječih nalog — v prih. zvezku „Zab. knjižnice.“ Rešitve se naj določijo izdatelju vsaj do 31. dec. t. l.

Rešitev ugank, rebusov in demantov v I. zvezku „Zabavne knjižnice“

I. Kolovrat.

II. Sreda, greda, kreda, čreda.

III.
S
i l o
s t o p a
S l o m š e k
p u š k a
l e v
k

IV. V.
Nada. Poglavar.*)

VI.
Lepe pesmi glas
Seže v deveto vas.

Imena rešilcev teh nalog glej na 2. in 3. strani ovojnega lista pričujočega zvezka.

---

*) V ta rebus se nam je vrinila zadnjič prav neljuba pomota, katero smo opazili — žal še le, ko je bilo za preuredbo klišéja že prekasno. Mantua namreč ne leži na reki Po, ampak njenem dotoku „Mincio.“

K a z a l o .

	Stran
Najljubeznivejša roža na svetu	3
Zvesti posel	6
Povodni mož	7
Dve pripovedki o kralju Matjažu	11
Zaklad	13
Pripovedka o Slovenskej Kalvarji	14
Pripovedka o Špelici	16
Od kod je rastlina tobak	18
Polž in lisica	19
Potepačeve sanje	20
Trije najboljši zdravniki	22
Lep dokaz ljubezni učencev do svojega učitelja	23
Mušnica	25
Pregovori, izreki in pametnice	29
Razne stvari	31
Kratkočasnice	33
Uganke, rebusi in demanti	37

NARODNA IN UNIVERZITETNA
KNJIŽNICA

00000509130

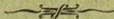

rešili samo 3, oziroma 4 naloge, prejme vsak *šesti* rešilec oz. rešilka po jedno knjižico brezplačno. Knjižice doposljeimo posameznim gospodom šolskim voditeljem krajev, v katerih dot. rešilci bivajo.

Vseh 6 nalog so prav rešili: Emil Šinko, učence v Središči. Jož. Blažon, Karol Lenassi, *Jakob Škrlj**) učenci v Planini na Notranjskem. Marija in Leopoldina Rant, Marija Vrbič, *Albine Belé*, Marija Košir, Ivana Kutnar, Franica Prebil, pevke na Dobravi pri Ljubljani. *Anton Hren*, Martin Kralj, Val. Orehovec, Jan. Turnšek. *Anton Rojnik*, Helena Šmajš, Zofija Povše, Emilija Jarc, *Matilda Rössner*, Marjeta Bošnjak, učenci in učenke 3. razreda v Braslovčah. Rozina Hedvika, učenka 4. razreda pri Sv. Duhu v Ločah. Julija Drzečnik, *Eugenija Matievič*, Franciška Kupljen, Franciška Tajnik, Ljudmila Kač, *Marija Oroš*, Roza Sevnik, Pavlina Slapernik, Ivana Topolšek, *Marija Topolnik*, Barbara Tomažič, Ana Tomec, Ana Tomšič, *Jozefa Stuhec*, Marija Kocmut, Amalija Hojnik, Franciška Fuhrmann, *Ana Zupančič*, gojenke zavoda čč. šolskih sester v Mariboru.

Tri, oziroma štiri naloge so prav rešili:

Franciška Juvanovič, Ivana Primožič, Ivanka Kovšca, Alojzija Chiautta, učenke v Planini. Marija Lončarič, učenka v Središči. *Jera Logar*, Alojzija Martinčič, Marjeta Miklavčič, Micika Bolé, Micika Pechaček, Marija Kolar, *Marija Sirca*, Antonija Kočevar, Ivanka Petrovčič in Gustika Turek, učenke v Planini. Jozefa Vargazon, učenka v Središči. Andrej Grbec in *Terezija Rovšek*, uč. v Kresnicah. Ivan Šavora, učenec v Središči.

Listnica.

Prebl. gosp. Jan Lego v Pragi. Srčna hvala za lepe besede priznanja. Preprijazne Vaše vrstice so vzbudile v meni nov pogum, da svoje pričeto delo v prid slov. mladini krepko nadaljujem. Zelo me tudi veseli, da si je Vaša učenka slov. jezika gospodična F. Kramattová baš mojo zbirko „Narodne legende“ za prelaganje v češčino izvolila. —

*) Imena obdarovancev so tiskana z ležečimi črkami.

Gosp. Prostoslav Podtrški v Ljubljani. Pravljičico o treh sestrah priobčimo v prih. zvezku; ostale drobtine pa niso za našo knjižnico, ki je namenjena mladini. Sicer pa opozarjamo Vas ter tudi nekoliko drugih pošiljateljev „narodnega blaga“ na besede, koje je napisal N. Špan na 48. strani letošnjega Koledarja družbe sv. Mohorja. Dotične vrstice slovê: „Tudi med slov. narodom je dosti takega blaga, ki hrani vsebi narodovo modrost, dragocene nauke ali priča o njegovi živi veri in pobožnem življenju. Taka tvarina naj se nabira, ker je vredna, da se reši pogina in krepča še pozne rodove. Želeti je, da nabiralci ne samo nabirajo, temuč tudi izbirajo, a prepuščajo vse pozabljivosti kar nima v nikakoršnem oziru nobene vrednosti, škodovati hi pa znalo nravnosti in narod na veke sramotiti“

Gosp. J. D. pri Sv. J. ob P. Gledé kratkočasnic je tudi mnogo drugih mladinoľubov Vašega mnenja, zatorej ostane — vsaj za sedaj — „Zab. knjižnica“ v tem oziru nespremenjena. Lepa hvala za prijazno zanimanje!

Gosp. R. J. v Ž. Da imajo Tvoji učenci toľiko veselja do čitanja in da so nekateri I. zv. moje „Zab. knjižnice“ že trikrat prebrali, dobro znamenje je to za Tebe in mene. Za Tebe, ker si vzbudil v otrocih veselje do čitanja sploh in za mene, ker mi to je jasen dokaz, da sem se svojim delcem pravo pogodil. Srčen pozdrav!

Gosp. J. G. na V. Zeló se motíte! Dotični kritik je naš stanovski tovariš, ki pa se še do današnjega dne ni od odzval mojej v dot. listu izraženej prošnji.

Gosp. J. L. v Ž. Dotične res neprimerne okrasbe sem takoj, ko sem je opazil, z ostrim nožičem izbrisal, tako, da je prišlo le pičlo številce knjižic (kakih 50) s prvotnim ovitkom mladini v roke. Okrasbe pričujočega zvezka pa so, gotovo mladini čisto primerne. Iskrena hvala na blagohotnem zanimanju! —

Vse one p. n. naročnike, ki so nam o svojem času po dopisnicah javili, da nam naročnino kasneje za več zvezkov skupno določijo, na tem mestu uljudno prosimo, da to sedaj po prejetju 2. zvezka storiti izvolijo. Izdajatelj „Zab. knjižnice“ bi namreč rad takoj po razpošiljativu 2. zvezka svoje račune sklenil ter potem tiskarno popolnoma zadovoljil. Tretji zvezek zagleda — ako ne pride kaj vmes — meseca januarja prih. leta belidan.

